

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Epx – en ny praktisk gymnasieuddannelse

Med en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx) får unge nu en ny vej efter grundskolen: et attraktivt gymnasietilbud, hvor de kan prøve kræfter med både praktiske og boglige interesser. Hvor man som ung får mere tid, inden man skal vælge sin videre uddannelsesvej.

Den nye epx-uddannelse giver unge i Danmark en ny vej til studiekompetence og almen dannelse. Fagene på epx vil introducere eleverne til både humanistiske, tekniske, naturvidenskabelige, etiske, æstetiske og digitale perspektiver på almen dannelse.

Epx vil give eleverne erfaringer med arbejdsformer, der kombinerer teori med praksis og understøtter, at epx-eleverne udvikler evne til at arbejde vedholdende og koncentreret, at fordybe sig og at gøre sig umage. Epx-gymnasier skal være præget af et tæt samarbejde med erhvervsliv og offentlige institutioner, og på den måde introducere eleverne til kunde- og borgerkontakt. Der vil under hele uddannelsen blive arbejdet med at fremme elevernes karakterdannelse og demokratiske selvtillid.

Det er ambitionen med aftalen, at fremtidens elever på den nye erhvervs- og professionsrettede gymnasieuddannelse bliver solidt rodfæstet i de værdier om åndsfrihed, ligeværd og demokrati, som vores samfund bygger på.

Opbygning og indhold

Uddannelsen bliver en toårig gymnasieuddannelse med mulighed for et års overbygning. Den toårige epx giver adgang til erhvervsuddannelser og erhvervsakademiuddannelser. Med overbygningen på et år gives adgang til alle professionsbacheloruddannelser, mens adgang til akademiske bacheloruddannelser på universitetet vil kræve efterfølgende supplering eller en udvidet fagpakke på op til seks måneder. Eleverne kan inden for de eksisterende adgangskrav med en epx uden overbygning endvidere opnå adgang til visse professionsbacheloruddannelser, hvis de vælger og består bestemte gymnasiale fag i løbet af uddannelsen.

Epx-uddannelsen opbygges med faglinjer, og eleverne får en fast klasse for at sikre gode klassefællesskaber. Valget af faglinje, som eleverne vælger inden uddannelsens start, vil hænge sammen med elevens egen interesse og ønsker til videre uddannelse.

Nogle af fagene på epX vil have et teoretisk niveau svarende til et C-niveau, B-niveau eller et A-niveau på stx og hhx. Undervisningen vil være helheds- og praksisorienteret, hvilket understøttes i fagenes indhold, prøveform og af skolens fysiske faciliteter med værksteder, medierum, simulationsrum m.v.

Eleven vil have et skema, der både indeholder dansk, matematik og engelsk og derudover fag knyttet til den valgte linje som for eksempel virksomhedsøkonomi, psykologi eller teknologi.

Stamklasser og fællesskaber

De unge skal forud for opstart på epX vælge sig ind på en faglig linje. Den faglige linje bestemmer klassesdannelsen, så unge er sammen med andre unge om en fælles interesse. I 1. g har eleverne alle timer fælles i klassen. Dermed vil klassen være centrum for både elevernes faglige og sociale fællesskab.

I 2. g vælger eleverne mellem forskellige valgfag, der kan have bogligt eller fagligt fokus alt efter interesse. Eleverne vil samtidig fortsat have timer fælles i klassen, så de har samme stamklasse i to år.

Uanset skema, linje og retning, kan eleven deltage i forskellige frivillige aktiviteter efter skole. Der skal være de bedst mulige rammer for et stærkt ungemiljø, som de fleste unge ønsker sig.

Nye uddannelsesveje med epX

EpX giver eleverne to år, hvor de ikke skal træffe nye valg om uddannelse. I dag er de unge efter grundskolen tvunget til at tage et specifikt uddannelsesvalg meget tidligt i livet, når de som 15-16-årige forlader grundskolen: en af de over 100 erhvervsuddannelser eller gymnasiet.

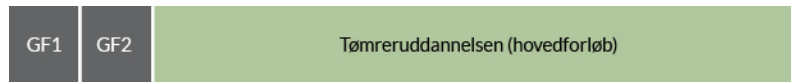
Med aftalen vil det fortsat være muligt for afklarede unge at begynde direkte på en erhvervsuddannelse efter grundskolen.

To eksempler på uddannelsesforløb før og efter epX

Rasmus: *Jeg er startet på tømreruddannelsen og har fået en læreplads i et lokalt firma. Uddannelsen er fin. Men det er lidt ærgerligt, at der ikke er så mange på min alder. Der er fx ikke rigtig nogen, der skal med i byen om fredagen eller har tid til at ses efter skole.*

Når en ung som Rasmus i dag begynder på en erhvervsuddannelse efter grundskolen, skal de efter det første afklarende grundforløb (gf1) vælge sig ind på det andet grundforløb (gf2), og her skal de vælge mellem en af de 101 erhvervsuddannelser. Efter de to grundforløb på hver 20 uger skal eleven direkte ud i oplæring i en virksomhed til en almindelig arbejdsdag, hvor det ofte er voksne mennesker, de skal arbejde sammen med. I fremtiden vil unge som Rasmus måske først begynde på epX på en linje som 'Håndværk og teknik'. Her kan eleven prøve kræfter med forskellige håndværk og besøge lokale virksomheder. Samtidig får de et par år i et socialt ungdomsmiljø med jævnaldrende studiekammerater.

Eksempel på forløb i dag:

Eksempel på forløb med epx:

Emilie: *Jeg vil gerne gøre en forskel og arbejde med mennesker. Men jeg aner ikke, hvilken uddannelse det skal være. Måske politimand? Eller sygeplejerske?*

I dag vil en ung som Emilie måske tage et år i 10. klasse og derefter begynde på en hf for at kunne søge ind på fx sygeplejerskeuddannelsen. I fremtiden kan unge som Emilie begynde på epx på en linje som 'Velfærd og sikkerhed' og vil dermed kunne få indblik i de forskellige velfærdsområder, som hun har en interesse i, fx via projekter, valgfag eller brobygning. Eleven får gennem tæt samarbejde med erhvervslivet og offentlige institutioner praktisk erfaring med, hvad det vil sige at arbejde med mennesker og fx have borgerkontakt.

Eksempel på forløb i dag:

Eksempel på forløb med epx:

*Ovenstående er udvalgte eksempler ud af mange mulige uddannelsesforløb. De nævnte linjer på epx er udelukkende eksempler til illustration. Det konkrete indhold i epx, herunder indholdet i linjerne er ikke endeligt besluttet i aftalen om epx.

Figur 2. Fremtidens gymnasiale uddannelser og adgang til videregående uddannelse

Anm.: *Aftalepartierne er enige om, at der skal nedsættes en ekspertgruppe, som bl.a. skal beskrive konkrete løsningsmodeller for integration af htx i stx. Det er vigtigt for aftalepartierne, at der fortsat skal være velfungerende tekniske gymnasietilbud. Figuren viser, hvilke videre uddannelser de forskellige studiekompetencegivende gymnasieuddannelser vil være adgangsgivende til. Den toårige epx giver adgang til visse professionsbacheloruddannelser, hvis man vælger og består bestemte gymnasiale fag i løbet af epx, jf. eksisterende adgangskrav, mens den treårige epx giver generel adgang til alle professionsbacheloruddannelser. Adgangen til konkrete videregående uddannelser afhænger blandt andet af, om den enkelte elevs sammensætning af fag lever op til uddannelsens specifikke adgangskrav. Der kan for eksempel være krav om matematik B eller kemi C.